

Vlaams
Parlement

ingediend op **278** (2014-2015) – Nr. 1
6 maart 2015 (2014-2015)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Yamila Idrissi en Ann Soete

over de voordracht van kandidaten
voor erkenning als 'Vlaamse Kunstinstelling'

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Caron.

Vaste leden:

mevrouw Cathy Coudyser, de heer Marius Meremans, mevrouw Ann Soete, de heer Wilfried Vandaele, mevrouw Miranda Van Eetvelde, de heer Herman Wynants;
de dames Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, de heer Joris Poschet;
de heren Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;
de dames Yamila Idrissi, Katia Segers;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Kathleen Krekels, de heren Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, mevrouw Manuela Van Werde, de heer Peter Wouters;
de dames Cindy Franssen, Tinne Rombouts, de heren Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;
de heren Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;
de dames Tine Soens, Freya Van den Bossche;
de heer Imade Annouri.

INHOUD

1. Toelichting door minister Sven Gatz	4
2. Bespreking	6
Gebruikte afkortingen	14

Op donderdag 5 februari 2015 had de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling met de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de voordracht van kandidaten voor erkenning als 'Vlaamse Kunstinstelling'.

1. Toelichting door minister Sven Gatz

Minister Sven Gatz: We hebben hier te maken met een van de eerste concrete en meer publieke toepassingen van het nieuwe Kunstendecreet. Er wordt momenteel volop gewerkt aan de visienota, die hier in het parlement zal worden neergelegd tegen 1 april 2015.

Ondertussen werden een aantal andere onderdelen van het nieuwe Kunstendecreet reeds uitgevoerd:

- de samenstelling van een nieuwe adviescommissie kunsten met het BVR van 7 november 2014;
- het protocol over het complementaire kunstenbeleid met de VVSG, de VVP en de VGC, een Vlaamse regeringsbeslissing van 19 december 2014;
- het ministerieel besluit van 16 januari 2015 over de erkenningsprocedure;
- de oproep voor beoordelaars, die tot einde februari 2015 zal lopen, en twee infosessies waarvoor 210 geïnteresseerden zijn opgedaagd.

Vorige week viel de beslissing van de Vlaamse Regering om twee instellingen uit te nodigen om zich kandidaat te stellen als Vlaamse Kunstinstelling. Binnenkort hoop ik ook de samenstelling van de erkenningscommissie die hun dossiers zal beoordelen, te agenderen op de Vlaamse Regering.

Graag breng ik nog even het juridische kader in herinnering dat dit parlement op het einde van de vorige legislatuur heeft vastgelegd. Ter voorbereiding van wat later het nieuwe Kunstendecreet zou worden, heeft de vorige Vlaamse Regering een conceptnota aan het Vlaams Parlement voorgelegd op 15 maart 2013 (*Parl.St. VI.Parl. 2012-13, nr. 1954/1*). Wat betreft de Vlaamse instellingen staat hierin het volgende: "Ik (minister Schauvliege) stel voor om de groep van instellingen van de Vlaamse Gemeenschap beperkt uit te breiden om een landelijke pool van instellingen te vormen waarvoor enerzijds de Vlaamse Gemeenschap zich als belangrijke overheidspartner profileert en anderzijds deze een engagement opnemen voor het culturele veld en de gemeenschap in een internationale context."

In punt 3.4.1 van de toelichting bij het voorstel van decreet (*Parl.St. VI.Parl. 2012-13, nr. 2157/1*) staat: "De kunstinstellingen zijn landelijke instellingen, die omwille van hun traditie, actieradius, internationale betekenis, omvang en budget een structurele band hebben met de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Gemeenschap sluit met deze instellingen een beheersovereenkomst. Deze groep kan beperkt uitgebreid worden om een landelijke pool van instellingen te vormen die een engagement opnemen voor het culturele veld en de gemeenschap in een internationale context."

Bij de artikelsgewijze toelichting gaan de indieners nader in op de respectieve criteria waaraan men moet voldoen.

In het verslag bij de bespreking van het voorstel van decreet wordt de gedachte van de beperkte uitbreiding hernomen.

Tot hier het juridische kader. Ik kom nu tot de draagwijdte van de beslissing van vrijdag 30 januari 2015. Artikel 68, §2, van het Kunstendecreet bevat de tien voorwaarden waaraan een instelling moet voldoen. Deze voorwaarden worden afgetoetst door een nog samen te stellen erkenningscommissie met binnen- en buitenlandse experts. De Vlaamse Regering heeft nu, overeenkomstig artikel 68,

§3, bepaald welke organisaties in aanmerking komen om te worden erkend als kunstinstelling.

Het decreet voorziet niet in een uitgeschreven procedure of methode om deze kandidaten uit te nodigen. Alvorens deze voordracht voor te stellen heb ik dus een aantal zaken gewikt en gewogen. Immers, een instelling die niet voldoet aan de voorwaarden voor een erkenning maar toch zou worden voorgesteld, komt uiteindelijk potentieel in een vreemde situatie terecht. Bij een niet-erkenning kan deze instelling uiteraard nog wel een vijfjarig subsidiedossier indienen in het najaar, maar loopt zij toch het risico dit te moeten doen in een potentieel negatieve sfeer. Dit belet niet dat de erkenningscommissie haar volle bevoegdheid ter beschikking heeft voor haar taakstelling.

Wat de aanpak betreft, valt de aanvang van mijn ministerschap samen met de eerste implementatie van het Kunstendecreet. Het belooft een race tegen de klok te worden tot 30 juni 2016. In het kader van mijn eerste maanden als minister en mijn kennismaking met de sector hebben vele gesprekken plaatsgevonden. Zo hebben sommige instellingen zich spontaan aangeboden als kandidaat-kunstinstelling, terwijl anderen dan weer duidelijk hebben aangegeven dat ze hierin niet geïnteresseerd zijn.

Met sommige organisaties zijn we een stap verder gegaan en zijn we verkennende gesprekken aangegaan. Mijn kabinet heeft dit soort gesprekken gevoerd met de voorzitter of directie van volgende instellingen:

- Beursschouwburg;
- Concertgebouw Brugge;
- De Bijloke;
- Het Paleis;
- Kaaithheater;
- KVS;
- NTGent;
- STUK;
- Toneelhuis;
- Vooruit.

Het kabinet heeft zelf het initiatief genomen tot de gesprekken met onder andere de Vooruit. Autonomie en eigenheid maakten deel uit van die gesprekken.

Uiteraard mogen de aangezochte organisaties de uitnodiging nog altijd weigeren. Dat is nog niet gebeurd, maar de mogelijkheid bestaat.

De stukken die vorige week werden goedgekeurd door de regering zijn ter beschikking van het parlement en opvraagbaar via het secretariaat van de griffier, één week na de goedkeuring van de notulen.

Mijn administratie heeft op vrijdag 30 januari 2015 ook de uitnodiging om een dossier in te dienen betekend aan de twee betrokken instellingen.

In de nota aan de Vlaamse Regering heb ik ook de volgende passage opgenomen: "Ik wil daarom na de beoordeling van de werkingssubsidies en de kunstinstellingen voor de periode 2017-2021 tijd maken om binnen het Kunstendecreet het onderdeel van de kunstinstellingen te evalueren."

De tweede helft van deze regeerperiode moeten we tijd maken om de toepassing van dat luik van het kunstendecreet onder de loep te nemen en desgevallend bij te sturen met het oog op de volgende regeerperiode, en de subsidieperiode 2021-2025. Er blijven immers organisaties bestaan die niet noodzakelijk kunstinstelling

zijn – of willen zijn – maar wiens bestaan niet in twijfel wordt getrokken en die beter met een beheersovereenkomst zouden worden aangestuurd.

2. Bespreking

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister Gatz heeft in zijn toelichting verschillende vragen al beantwoord. Hij kent het Kunstendecreet en zijn procedures goed.

De minister legt uit hoe men tot die twee voordrachten is gekomen. Ik wens die twee organisaties te feliciteren. Ik heb daar geen emoties bij, negatief noch positief. Het is goed dat ze worden voorgedragen als grote kunstinstelling van de Vlaamse Gemeenschap.

Het Kunstendecreet wou voor meer transparantie zorgen in die voordracht. Dat is niet gemakkelijk. Tevens streeft het Kunstendecreet naar transparantie in de manier van werken. Ik ben blij met de transparantie hier vandaag, maar hoe is de minister tot die beslissing gekomen? Zullen we op deze manier in het opzet van het decreet slagen?

De minister heeft in een persbericht de regionale spreiding ontzettend belangrijk genoemd. Hij ziet in de grote erkende kunstinstellingen de ambassadeurs van de kunstensector in Vlaanderen, de 'Kompany's van de cultuur'. Zijn al die andere organisaties waarmee hij verkennende gesprekken had, dan geen goede ambassadeurs? Hoe moeten zij hun niet-selectie opvatten? De criteria waren immers niet zo duidelijk. Blijkbaar heeft de regionale spreiding de doorslag gegeven, maar voor andere organisaties kan het hoe dan ook hard aankomen.

Minister Gatz stelt dat hij organisaties wil behoeden voor een afwijzing na voordracht. Hij is wel erg secuur te werk gegaan, want twee voordrachten is toch erg weinig. Hij had in het begin ook een grote pool kunnen maken om dan de erkenningscommissie haar werk te laten doen. Nu krijgt ze slechts twee voordrachten te beoordelen. Als de erkenningscommissie haar werk grondig doet en voldoende lef heeft, kan ze eventueel slechts één of geen van beide voordrachten honoreren. Zou de minister in dat geval een nieuwe voordracht doen?

Ik betreur vooral dat de grote instellingen geen evaluatie hebben ondergaan. Op basis van zo'n evaluatie kan men beslissingen nemen. De voordracht zou degelijker zijn overgekomen als ze grondiger was voorbereid.

Mevrouw Ann Soete: In tegenstelling tot mevrouw Idrissi ben ik blij met de voordracht van het Brugse Concertgebouw. Als Bruggeling stemt dit me fier. Als mevrouw Idrissi twijfelt aan de waarde van die voordracht, nodig ik haar van harte uit om het Concertgebouw te komen bezoeken. Dat is in de eerste plaats een groot concertorganisator, een belangrijk criterium voor erkenning als grote culturele instelling.

Op tien jaar tijd is het Concertgebouw erin geslaagd om in Vlaanderen de toon te zetten. Het heeft een indrukwekkende groei achter de rug, tot:

- presentatieplek voor hedendaagse dans, met een fantastisch festival als December Dance;
- instelling met een internationale focus, die de wereld naar Vlaanderen brengt en Vlaanderen naar de wereld;
- cultureel topondernemer met een sterk financieel beleid, waarin tegenover elke euro subsidie een euro eigen inkomsten staat.

De thematische werking van het Concertgebouw is van hoge artistieke kwaliteit. Het wil die blijven ontwikkelen, aan de hand van verschillende focussen of clusters, zoals:

- December Dance;
- Bach Academie Brugge, die nu ook in het buitenland is opgezet;
- Iedereen Klassiek, dat al tweemaal heeft plaatsgevonden en een ongelooflijk succes was.

Iedereen Klassiek is letterlijk klassiek voor iedereen, voor jong en oud. Mensen die het zich minder goed kunnen permitteren, krijgen de kans om gratis concerten bij te wonen. Het maatschappelijke belang is duidelijk.

Het Concertgebouw focust niet alleen op klassieke maar ook op hedendaagse muziek, en vindt ook daarvoor een ruim publiek.

Voorts focust het op jong talent en bouwt het een permanente kunstcollectie op.

Kan minister Gatz het verdere verloop van de procedure toelichten? Welke stappen zullen de instellingen nog moeten doorlopen? Wellicht wordt de beslissing voor de erkenning nog voor de zomer genomen. Kan de minister dat bevestigen? Of ligt er al een beslissingsdatum vast?

Mevrouw Caroline Bastiaens: Mijn betoog zal een wat andere teneur hebben dan dat van mevrouw Idrissi. Zelf heb ik de totstandkoming van het Kunstendecreet niet meegemaakt, maar ik weet dat er een procedure is opgenomen voor de huidige erkende instellingen van de Vlaamse Gemeenschap.

De minister heeft van de samenstelling van de erkenningscommissie gezegd dat de criteria duidelijk maar ook zwaar zijn. Het internationale element speelt zeker een rol. Wellicht is het niet evident om binnen de timing die hij vooropstelt, een goede internationale jury samen te stellen.

Een goed beoordelingsverslag kan een meerwaarde betekenen voor die instellingen. Op korte termijn zullen ze hun dossier bij de minister indienen. De commentaar, replieken en aanvullingen die de jury daarbij levert, kunnen van belang zijn voor hun werking in de komende jaren. Bijgevolg verdient de samenstelling van die erkenningscommissie alle aandacht.

De minister heeft heel open gecommuniceerd over de gesprekken die aan deze beslissing zijn voorafgegaan. Een aantal instellingen zou zelf hebben gezegd dat het voor hen helemaal niet hoeft, gezien de erg zware opdracht die de erkenning meebrengt. Die houding siert hen. De minister zegt terecht dat een aantal instellingen heel duidelijke ambities hebben en die ook waarmaken. De geest van het Kunstendecreet houdt in dat de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap zeer uitzonderlijk zijn, maar dat ook andere instellingen kwaliteit en meerwaarde te bieden hebben met betrekking tot een aantal vooropgestelde criteria.

De heer Marius Meremans: Ik kan de denkwijze van de minister volgen. Naast de voordrachten heeft hij ook met andere instellingen en organisaties gesproken. Ook die zijn niet van de minste.

De Vlaamse kunstinstellingen zijn vergelijkbaar met spitsen in een voetbelploeg. Zij moeten scoren. Een ploeg heeft geen vijftien spitsen.

In de pers stond te lezen dat Oost-Vlaanderen voor het eerst een kandidaat heeft voor een Vlaamse kunstinstelling. Dat klopt niet. Zo is het Kunsthuis met zijn opera en ballet zowel in Gent als Antwerpen thuis. Hoe dan ook ben ik blij dat met

de voordrachten eens andere provincies dan 'Midden-Brabant' voor het voetlicht komen.

Ik begrijp de keuze van de minister en de gevolgde procedure, net als zijn beslissing om te vermijden dat organisaties afvallen en zo in een minder goed daglicht komen te staan. Ik kan de collega's bijtreden dat de samenstelling van die jury heel belangrijk is. Ik heb er alle vertrouwen in dat dat met de nodige expertise zal gebeuren.

We zullen die instellingen in de loop van de legislatuur moeten evalueren en eventueel bijsturen. Die kunstinstellingen hebben ook de opdracht – en daarmee verwijs ik naar de bezorgdheid van mevrouw Idrissi – om te kijken naar andere organisaties of instellingen in het land. Zij moeten proberen de andere instellingen mee te trekken. Niet alles hoeft daarbij op dezelfde locatie plaats te vinden. Daardoor is er meer mogelijk in het Vlaams cultuurlandschap. De grote instellingen moeten de motor zijn die in hun zog anderen meetrekken.

De heer Bart Caron: Ik wil de voorgedragen instellingen gelukwensen. Ik ben voor allebei even blij, ook als West-Vlaming. Mijn gelukwensen op Facebook hoorden tot mijn meest gelikete berichten van de laatste maanden, wat wijst op een breed draagvlak voor de voordracht.

De lange lijst die de minister heeft voorgelezen, was een zeer logische preselectie. De eindselectie van de twee voorgedragen kunstinstellingen is misschien iets minder logisch. Hoe dan ook mogen we de categorie ook niet oneindig rekken of – erger nog – devalueren. Sommige van de nu al erkende instellingen zullen trouwens ook hun hard hun best moeten doen om de – deels internationale – benchmarking te doorstaan.

Het is dus een politieke verantwoordelijkheid van de minister om uit de preselectie die twee instellingen te selecteren. Maar zelf zou ik graag zijn motieven kennen, voor zover de vertrouwelijkheid dat toelaat. Ik zou graag vernemen waarom bijvoorbeeld de drie repertoiregezelschappen of het Kaaitheter nu niet worden voorgedragen. De drie grote theatergezelschappen van Vlaanderen – we noemen ze niet toevallig repertoirehuizen – zijn toch de leidende kracht in de evolutie van het theaterlandschap? Het Paleis neemt die rol op zich voor het kindertheater. Het Kaaitheter, de Vooruit en het STUK zijn ondanks hun totaal verschillende werking grote kunstencentra in Vlaanderen. Kan de minister, in de mate dat de vertrouwelijkheid dit toelaat, de motivering van zijn beslissing toelichten?

Het decreet bepaalt dat er nu een erkenningscommissie komt. Het lijkt me een heel cruciale factor. Een heel grote dosis kwaliteit en kennis van het veld zullen nodig zijn. Een goed advies mag niet te regionalistisch, niet te emotioneel en niet te betrokken zijn. Wat is de huidige stand van zaken en de planning? Het uitvoeringsbesluit bij het Kunstendecreet bevat een aantal uitvoerende bepalingen over de erkenningsronde. Voor verschillende facetten is nog een ministerieel besluit nodig: die staan dus niet in het uitvoeringsbesluit zelf. Zijn die ministeriële besluiten er al? Kan de minister een timing vooropstellen?

Hoewel de minister in zes maanden ambtstermijn de landschapstekening nog niet heeft kunnen maken en de positie van de grote instelling in dat veld nog niet heeft kunnen analyseren, is de vraag van mevrouw Idrissi legitiem. De minister maakte immers gewag van een tussentijdse evaluatie van het concept 'grote Vlaamse instelling' en van het concept 'gesubsidieerde organisatie'. Hij stelde dat vele daarvan beter via een beheersovereenkomst kunnen worden aangestuurd. Het moment lijkt dan ook geschikt om de concepten duidelijk te maken en te weten wat de minister bedoelt met categorieën als 'grote instellingen', 'instellingen met

een beheersovereenkomst' en de andere instellingen. Dit zou tot de evaluatie moeten behoren. Waarom is een instelling groot of klein?

Vandaag gaat het over de voordracht, maar mag ik het ook even hebben over de bestaande instellingen? Ik wil minister Gatz gelukwensen met de aanstelling van de heer Sidi Larbi Cherkaoui als artistiek directeur van Kunsthuis – Ballet van Vlaanderen. Ook voor mij wordt daarmee een droom werkelijkheid. Ik zeg al lang dat een interactie tussen klassieke en hedendaagse dans het huis goed zou doen. De keuze voor de adjunct bewijst dat ook het klassieke repertoire niet in het verdomhoekje terecht zal komen. Er komt veeleer een brug met Forsythe, die in de voorlaatste artistieke lijn meer aanwezig was. Het is een moedige en gedurfde keuze. Ik pleit voor het nodige krediet. Ballet van Vlaanderen kan hiermee erg hoog scoren op de internationale scène. De artistieke directeur staat in elk geval hoog aangeschreven. Hij heeft een internationaal parcours gereden in een heel breed en niet louter hedendaags dansrepertoire. Als dit de trend wordt voor onze grote Vlaamse instellingen, dan is dat een goede zaak.

Minister Sven Gatz: Het is natuurlijk altijd prettig om goed nieuws te brengen, en minder prettig om onaangenaam nieuws te brengen. De hevigheid van de reacties – zowel de blijdschap als de ontgoocheling – is me wel opgevallen. Die staan niet altijd in verhouding tot wat uiteindelijk werd beslist. Natuurlijk is een erkenning als kunstinstituut van de Vlaamse Gemeenschap belangrijk, maar een goddelijk statuut levert ze ook weer niet op. Evenmin zullen degenen die het net niet zijn geworden, plots van hun wolk of voetstuk vallen. Wij hebben deze instelling zelf gecreëerd. Was het niet het bewind van minister Van Grembergen dat hiermee een positieve aansturing vanuit de Vlaamse overheid heeft willen aanbieden? We moeten er met zijn allen over waken dat de kwalitatieve invulling van die instellingen het belangrijkste blijft, en niet het statuut op zich. De reacties geven aan dat niet iedereen dat zo ziet. Ik heb begrip voor zowel de blijdschap als de ontgoocheling, maar vond ze soms wat disproportioneel.

Ik meen dat ik over onze werkwijze zoveel transparantie heb gegeven als het decreet toelaat. Als die maximale transparantie niet voldoet, moet het decreet worden aangepast. Ik pleit daar niet noodzakelijk voor. Onze werkwijze heb ik kunnen meedelen, de inhoud van die gesprekken niet. Dat kan niemand verwachten en is ook niet gevraagd. Dat is het spanningsveld tussen democratische openheid in het debat en de in het decreet verankerde procedure.

Met mijn keuze voor precies twee instellingen denk dat ik voldoende aan de taakstelling door dit parlement en de geest van het decreet ben tegemoetgekomen. Een beperkte uitbreiding is een beperkte uitbreiding.

Ik heb mij de toorn van sommigen op de hals gehaald door geregeld vergelijkingen te maken met de sportwereld. Ik wil niet zeggen dat de culturele wereld even prestatiegericht moet zijn als de sportwereld. Ik ben nu eenmaal ook een groot sportliefhebber en maak graag bruggetjes tussen hoge en lage cultuur, wat sommigen kunnen smaken en anderen weer niet. Het Kompanyvoorbeeld, dat ik niet nog eens zal expliciteren, diende onder andere om één en ander te verduidelijken aan de buitenwereld die niet wakker ligt van Vlaamse kunstinstituten. Dat beeld heeft zijn verdienste maar is misschien niet helemaal juist. Ik zal in de boosheid volharden en een vergelijking maken met de sprint in de atletiek en het wielrennen. De verschillen tussen de betrokken instellingen zijn te meten in fracties van seconden of in banddikten, zo dicht liggen ze bij elkaar. Maar velen zijn geroepen en weinigen zijn uitverkoren. Zo gaat het altijd.

Sommigen denken – onterecht – dat ze een doornenkroon hebben gekregen en voelen zich gebuisd. In dat verband ga ik in op de vragen van de dames Idrissi en Bastiaens. De strategische visienota van 1 april 2015, waarvan de landschaps-

tekening een onderdeel zal zijn, zal heel wat opheldering brengen. We hebben dan de procedure doorlopen van de – normaal gezien – uitbreiding van de Vlaamse kunstinstellingen. De vraag of we niet beter eerst het globale landschap hadden bekeken en dan pas de erkenning hadden geregeld, is terecht. Maar het decreet schrijft nu eenmaal de volgorde voor die ik heb gevolgd.

Bij oKo heb ik onlangs zelfs gezegd dat deze beslissing nog maar de 'amuse-gueule' is van wat we samen nog allemaal zullen doorstaan om het Kunstendecreet goed te doen landen. We hebben ons allemaal geëngageerd voor een gezond en goed en duurzaam kunstenlandschap, voor de volgende vijf jaar en misschien zelfs langer. Dat zal ook blijken vanaf het moment dat we de visienota bespreken tot de hele procedure achter de rug ligt op 1 januari 2017.

Wij hebben met andere woorden nog boeiende debatten in het vooruitzicht over repertoiregezelschappen, stadstheaters en jeugdtheaters. Sommigen zeggen in dat verband dat Het Paleis van een heel andere orde is dan de andere in Gent en Brussel. De visienota zal zeker een insteek aanbrengen voor dergelijke debatten, die vooral op inhoudelijke grond moeten gevoerd worden. Misschien niet met naam en toenaam van de instellingen, maar dat is ook niet de bedoeling.

Ik heb zoals gezegd de decretaal voorgeschreven volgorde gerespecteerd. Deel 2 van het debat zal in deze commissie dan in april en mei plaatsvinden. Iedereen moet trouwens maar eens voor zichzelf de oefening maken hoeveel instellingen hij in aanmerking wil nemen voor een erkenning als Vlaamse kunstinstelling. De lijst kan natuurlijk niet oneindig worden, en de vraag blijft hoe snel een uitbreiding kan gaan. De evaluatie na 2017 zal ons misschien weer nieuwe inzichten brengen.

Ik vind de regionale spreiding billijk. Maar ik benadruk dat we eerst hebben gekeken naar de artistieke inhoud, de intrinsieke waarde van de instelling, en pas in tweede instantie naar het regionale aspect. Sommigen hebben steden in 'Midden-Brabant' genoemd, met enkele opmerkingen. Anderen, waaronder ikzelf, vinden – en vergeef me de woordspeling – dat mijn eigen stad er in deze globale context nog niet zo bekaaid afkomt. Nog anderen hebben het over het oosten van het land, dat wat mij betreft ten oosten van Brussel begint. Wat daarmee? Dat zal zeker ook een debat zijn voor de komende jaren. We zullen het er in het kader van het kunstenlandschap zeker nog over hebben.

Met alle factoren die we in acht konden nemen, meen ik dat we een billijke beslissing hebben genomen op basis van inhoudelijke gronden. Gelet op de algemene reacties voel ik me daarin ook voldoende gesterkt.

Wat nu met diegenen die niet tot de grote kunstinstellingen toetreden? Uiteraard zijn er nog bijkomende vragen van al die instellingen over meer werkmiddelen en meer armslag. Dat is een klassieke vraag. We zullen deze vragen scrupuleus bekijken en ze waar nodig en mogelijk volgens het juiste tijdspad ook honoreren. Er is nu zeker geen glazen plafond ingevoerd. Een aantal instellingen hebben infrastructuurvragen: ook daarvoor gelden de normale beoordelingsprocedures. Met andere woorden: instellingen met ambitie hoeven zeker niet onder de korenmaat te blijven omdat ze nu niet worden voorgedragen. Want er is inderdaad meer dan alleen maar de Vlaamse kunstinstellingen.

De twee voorgedragen instellingen kregen de vraag om tegen 1 maart 2015 een dossier in te dienen, waarin ze moeten aangeven hoe ze aan de tien erkenningsvoorwaarden beantwoorden. Het heeft niets te maken met de verdere procedure van het Kunstendecreet. In maart en april zal de erkenningscommissie, die in de volgende dagen of weken zal worden samengesteld, zich daarover buigen. De methodiek laat ik aan de commissie zelf over. Het is wel degelijk de bedoeling om nog voor het zomerreces de beslissing te nemen of het Concertgebouw in Brugge

en de Vooruit in Gent finaal aan de voorwaarden voldoen. In het najaar zullen ze hun subsidiedossier kunnen indienen, met het oog op de besluiten van de beheers-overeenkomst en het verdere verloop van het Kunstendecreet.

De heer Meremans heeft een goede analyse gebracht van de verhouding tussen grotere en kleinere instellingen. De 'grote' moeten de kleineren ruimte bieden. Maar natuurlijk zal er daarnaast nog iets moeten gebeuren voor de kleinere instellingen zelf. Over dat principe zijn we het eens, alleen moet er een nieuw evenwicht worden gevonden.

Sta me toe niet in te gaan op de vraag over de niet-voordracht van de repertoire-gezelschappen en het Kaaitheater. Zo iets zou van mij een negatieve motivering veronderstellen. Ten aanzien van die instellingen zou dit zeer vreemd kunnen overkomen. Ik opteer voor de positieve benadering dat hun perspectieven – infra-structureel en qua werking – vorige vrijdag zeker niet gestopt zijn. Maar op een gegeven moment hebben we een afweging gemaakt in die hele kleine verschillen tussen al die instellingen. We hebben soms rekening gehouden met kwantitatieve elementen, met evaluaties als "zeer goed met zeer veel activiteiten" en "zeer goed met net iets minder activiteiten". Dat kan een criterium geweest zijn.

Ik waardeer uw felicitaties – al heb ik er geen enkele verdienste aan – bij de benoeming van de heer Cherkaoui. Hier is terecht gewezen op de beslissing uit de vorige legislatuur om de bestaande kunstinstellingen te laten wat ze zijn, om dus stabiliteit en continuïteit te creëren. Maar we zijn het erover eens dat deze aanstelling noodzakelijk was om de inhoud op het niveau te brengen dat die instelling nu ontbeert. Ik sluit me aan bij de vrees dat een erkenningscommissie Ballet van Vlaanderen op dit moment niet goed genoeg zou vinden. Zonder de autonomie van de raad van bestuur in het gedrang te willen brengen, ben ik ervan overtuigd dat nu opnieuw de voorwaarden gecreëerd zijn om het team terug het gewenste niveau te laten halen. Dat is geen hard oordeel van een ondankbare vader, maar een liefdevol oordeel van een vader die wil dat 'zijn kinderen', zijn kunstinstellingen, zouden krijgen wat hun toekomt en dat zij op hun beurt geven wat de maatschappij van hen mag verwachten.

Mevrouw Katia Segers: Hopelijk begrijpen de dansers deze uitspraak van de minister niet verkeerd. Zij staan voor internationale topkwaliteit, maar hebben een heel moeilijke periode achter de rug. Dat weet ook de kabinetschef van de minister, we hebben vijftien jaar in de raad van bestuur gezeten. De aanstelling van de internationaal geprezen Sidi Larbi Cherkaoui is een fantastische zaak, zowel voor het ballet als voor iedereen in Vlaanderen die van kunst houdt. Het ballet krijgt de mogelijkheid om zijn relevantie opnieuw aan te tonen. De discussie over het klassieke ballet is vooral ook een ideologische discussie geweest over de oubolligheid en ouderwetsheid. Dat verwijt zal de nieuwe directeur kunnen counteren.

Minister Sven Gatz: Ik ben het volledig eens met mevrouw Segers en wou zeker geen andere indruk wekken met betrekking tot de dansers.

De heer Bart Caron: Het gaat over de leiding en niet over de hoge technische kwaliteit van die equipe.

Mevrouw Yamila Idrissi: Ik wil nog eens heel duidelijk benadrukken dat mijn vragen niet zijn ingegeven vanuit een negatieve opstelling tegenover de Vooruit of het Concertgebouw. Ook ik heb hen gefeliciteerd. Het is ook niet aan mij om hier de discussie te voeren of dat goede organisaties zijn of niet.

De minister wijst zelf op de moeilijkheid van de oefening, die vergelijkbaar is met een fotofinish. Vandaar ook mijn vragen. Het gevaar schuilt inderdaad in het gevoel van euforie of teleurstelling bij de betrokkenen. Ook de ontgoochelden moeten ver-

der. Als dat gevoel blijft overheersen, dan zal het doorwegen op hun werking. De werkwijze die nu is gehanteerd, zou geen demotivering bij die andere organisaties mogen teweegbrengen, maar helaas lijkt dat wel een – onbedoeld – gevolg. Als je jarenlang hard werkt en in binnen- en buitenland heel positieve feedback oogst, zal een nadelig uitgevallen fotofinish vragen oproepen, en meer dan alleen maar vragen.

Iedereen heeft af en toe een regionale reflex. De minister zegt nu dat Brussel, zijn en onze stad, er niet zo bekaaid afkomt. Dat is een historisch gegeven. In dezen is het woord 'bekaaid' misschien wel heel dubbel te begrijpen. Ik hoop dat hij woord houdt en ook de betrokken organisaties met hun specifieke vragen zal honoreren. Anders komt de beslissing dubbel hard aan en demotiveert de hier gehanteerde methode ongewild organisaties waarvan iedereen zegt dat ze heel goed werk leveren.

Tot slot ben ik bijzonder tevreden met de aanstelling van de heer Cherkaoui, en niet alleen wegens zijn artistieke capaciteiten, die hoe dan ook buiten kijf staan. Ik ben echter ook tevreden omdat dit echt wel een kantelmoment, een trendbreuk in cultureel Vlaanderen is. Het werd de hoogste tijd. Dit is iemand met andere roots, die hier zijn traject heeft kunnen afleggen en vandaag aan het hoofd komt van een van onze grootste culturele instellingen. Toen ik het hoorde, kreeg ik kippenvel, want dit is een voorbeeld voor al die andere kunstenaars en andere jongeren met andere roots.

De heer Marius Meremans: Als men iemand aanstelt, dan zijn er artistiek gezien altijd punten voor en tegen. Twijfels zijn er altijd. We moeten de heer Cherkaoui gewoon een kans geven. We moeten afwachten hoe het verder verloopt. Ik hoop dat dit een nieuw elan kan geven aan het ballet. Dat is ook wel nodig. Het is inderdaad aan deze directeur om de twijfels weg te nemen. Mijnheer de voorzitter, misschien kunnen we ook wel na verloop van tijd eens luisteren naar de mensen van het ballet, om na te gaan hoe de evolutie daar verloopt.

De heer Bart Caron: Artikel 70 van het Kunstendecreet zegt ook dat instellingen vrij zijn om af te zien van een erkenning als kunstinstelling. De minister hoeft geen namen te noemen, maar ik wil gewoon ter informatie weten of organisaties uit die shortlist daarvoor hebben gekozen.

Minister Sven Gatz: Die zijn er inderdaad. Natuurlijk zijn er minder in die positie dan degene die wel die erkenning willen. Maar het is niet aan mij om in hun naam dit standpunt bekend te maken. Ik neem aan dat het hen voornamelijk te doen is om een maximaal behoud van autonomie. Ook als het Kunstencentrum Vooruit de erkenning verwerft waar wij en zij op hopen, zullen we natuurlijk over de beheers-overeenkomst onderhandelen binnen het normale spanningsveld van autonomie en aansturing.

We moeten inderdaad absoluut vermijden dat degenen die het niet geworden zijn, daaraan een gevoel van blamage overhouden.

Wij hebben er in elk geval ten aanzien van al die instellingen voor gezorgd dat er een bepaalde nazorg in gesprekken, motiveringen en dergelijke gekomen is. We zijn immers een zorgzaam kabinet. Ik herhaal dat we elke instelling de normale perspectieven bieden op verdere ontplooiing in haar werking en infrastructuur. Daarnaast is het na een moeilijke periode – en soms duurt die niet langer dan 24 of 48 uur – aan hen om de draad weer op te pikken, zich artistiek op te richten en verder te doen waar ze goed in zijn. Dat doen we toch allemaal in ons leven?

Bart CARON,
voorzitter

Yamila IDRISSE
Ann SOETE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BVR	besluit van de Vlaamse Regering
KVS	Koninklijke Vlaamse Schouwburg
NTGent	Nieuw Theater Gent
oKo	Overleg Kunstenorganisaties
STUK	STUK Kunstencentrum (in Leuven)
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten